

प्रकल्प 2 शाळेची राबितो बाग

0785CH02

हो प्रकल्प तुमकां जनावरांच्या गटांक जगपाक आनी वाडपाक योग्य परिस्थिती दिवपा विशीं जाणून घेवपाक मदत करतलो. जनावरांच्या वेगवेगळ्या गटांक (सुकणीं, सस्तन प्राणी, किडे, सरपटपी प्राणी,

आनी हेर हांका आकर्शीत करपा खातीर तुमी तुमच्या शाळेंत रावपाची बाग तयार करात तांकां आलाशिरो, उदक, अन्न आनी सुवात दवरात प्रकल्पाचो एक भाग म्हूण, तुमी सकयल दिल्ल्यो गजाली करपाक

खुबशीं जनावरां मनशां वांगडा शांततायेन रावतात

आकृती 2.1: शाळेंत जनावरां खातीर रावपाची सुवात तयार करप

(आकृती 2.1, 2.2 आनी 2.3). पाळीव आनी शेतांतल्या जनावरां भायर, कावळे, चिमणी, पारवे, घुबड, पतंग, पाखे, माकड, लंगूर, चानी, उंदीर, फुलपाखे, पिसोळें अशीं हेर जायतीं जनावरां आमचे भोंवतणीं आसतात. मनशाचे वर्चस्व आशिल्ल्या वातावरणाक आपणावून ती आमचे वांगडा आपली व्यस्त जीण जगतात.

शेतजमीन आनी रानां हांचे सुवातेर शारां आनी शारां येवचे पयलीं हीं जनावरां खंय रावतालीं हाचेर तुमी केन्ना विचार केला? मानव विस्ताराक लागून जाल्ल्या बदलांक जुळोवन घेवपाक तातूंतल्या कितल्याशाच जणांक येस मेळ्ळां? गांव, नगर आनी शारां वाडत रावल्यार सैमीक मूळस्थान उणे जायत वता, ताका लागून जायत्या जनावरांक अनवळखी प्रदेशांत वचचें पडटा. ह्या वसणुकेच्या लुकसाणीक लागून शारी वाठारांनी आनी शेतजमिनींत बिबटे, लांडगे आनी वागांचीय वाड जाल्या. तुमच्या घरांतल्यान अचकीत स्थलांतरीत जावपाची कल्पना करात, सुरक्षीतताय आनी सुसेग वगडातात ह्याच आव्हानांक आतां ह्या जनावरांक तोंड दिवपाचें आसा.

आकृती 2.2: शारांतल्या वारांदाच्या पाख्यार सुकण्याचो घोंटेर लटकता.

आकृती 2.3: शारांनी उदका लागसार वा उद्यानां लागीं तारींचेर धव्या गळ्याचो किरकिरो दिश्टी पडटा.

आपल्या निवासस्थानांतल्या बदलांक जुळोवन घेवंक शकपी जनावरां आमचे वांगडाच रावतात, जाल्यार उरिल्ल्या अस्पश्ट वाठारांनी फाटीं सरूंक शकनात. देखीक, सुकणीं खास करून पारवे. तांच्या सैमीक मूळस्थानांत खडपां आनी फातरांच्या दोंगुल्ल्यांचो आसपाव आसता. ते चड करून इमारतीच्या देगणांचेर राविल्ले दिसतात. हाचे उरफाटें, घरांतल्या चिमण्यांक दाट झाडां आनी झोंपां मदीं आलाशिरो घेवपाक आवडटा. शारांचो विस्तार जाता आनी पांचवेचार जागे उणे जाता तशी चिमण्यांची संख्या ल्हव ल्हव उणी जाता आनी ते निमाणें शारी थळावेल्यान नाच नाच जातात.

सगळ्या जनावरांक जगपाक अन्न आनी उदक जाय पडटा. ते भायर तांकां मुक्तपणान भोंवपाक फावोशी सुवात जाय आनी सुरक्षीत आलाशिरो जाय जंय ते सुसेग घेवंक शकतात शिकान्यांचो भंय नासतना वा कठोर हवामान परिस्थिती संपर्कांत येनासतना आपल्या भुरग्यांक पोसपाक शकतात. ह्यो चार गरजेच्यो सुवातो-आलाशिरो, अन्न आनी उदक दरेक जनावरांच्या राबित्याची बुन्याद तयार करतात.

पूण वेग वेगळ्या जनावरांची खाशेली गरज वेग वेगळी आसता. देखीक, जाग्याच्या नदरेन, मुंयो फकत कांय चौखण सेंटीमीटरांच्या भितर वसणूक स्थापन करूंक शकतात, स्पायडर आपले परस खूब व्हड जाल्यो जाळ्यो घुंवडायतात. तेच तरेन उदकाचे स्रोत वेगवेगळे आसतात, जाल्यार फुलपाखे आनी मुंयो तणांतल्यान धुक्याचें थेंबे चाबूंक शकतात, सुकणीं चड करून खड्डे वा गळपी नळांतल्यान पितात. निवास स्थान लेगीत बदलतात. चानयो झाडांनी सुरक्षीत रावतात, पाली सपाट काँक्रीट पृष्ठभागांचेर सोयीस्कर रावतात, कांय भक्षक तांचे मेरेन पावपा खातीर वण्टी चडून रावतात.

मनशाच्या वसाहती लागसार, लोकांचे उरिल्लें जेवण, फुलांचें अमृत, पानां, किडे आनी ल्हान जनावरां (आकृती 2.4) अशे विंगड विंगड प्रकाराचे अन्न सहज उपलब्ध आसा. तशेंच, सुकणीं अशा वाठारांनी घोंटेर बांदपा खातीर वेगवेगळीं सामुग्री सोदतात. ते घटमूट घोंटेर बांदपा खातीर फांटे, सुकिल्लीं वनस्पत आनी तण एकठांय करतात (आकृती 2.5). घोंटेराच्या अस्तंरा खातीर चिमण्या चडशे पंख वा कागद वापरतात, जाल्यार कावळे आपल्या घोंटेर घटमूट करपा खातीर धातूचे तार आनी दोरयो वापरतात.

आकृती 2.4: फुलांचें अमृत खावपी किडे, परागण करपाकूय मजत करतात

आकृती 2.5: आपल्या घोंटेरा खातीर सुकणें साहित्य एकठांय करता

एकदां मुळाव्यो गरजो पुराय जाले उपरांत, रावपाच्या सुवातींतल्यान सुशेगआनी खोस मेळपाक जाय. देखीक, बुलबुल, पारवो आनी मुनिया. मुनिया सारखीं सवणी थंडसाणे खातीर पाखां निवळ करपाक उथळ उदकाच्या आयदनांनी न्हातात.

रानवटी जनावरां खातीर योग्य रावपाची सुवात तयार करपाक आनी तिगोवन दवरपाक, तांची राखण आनी संवर्धन सुनिश्चित करपाक आमच्या देशांत जायतीं पावलां घेतल्यात. ह्या यत्नांत वेगवेगळ्या रानवटी जनावरांची अभयारण्यां आनी राष्ट्रीय उद्यानां स्थापन करप हांचो आसपाव जाता, जशे की (1) आसामांतलें काझिरंगा राष्ट्रीय उद्यान, एका शिंगाच्या गेंड्यांच्या लोकसंख्ये खातीर फामाद (2) राजस्थानांतलें भरतपूर पक्षी अभयारण्य, स्थलांतरीत सुकण्यांचें आश्रयस्थान, (3) केरळांतलें पेरियार वाग राखीव वाठार, वाग संवर्धना खातीर समर्पित, (4) सिक्किमांतल्या फॅम्बोंग लो वन्यजीव अभयारण्यांतलें फुलपाख्याचें आवरण, जें वेगवेगळ्या फुलपाख्याचें प्रजातींक सुरक्षीत रावपाची वेवस्था करता आनी (5) मध्य प्रदेशांतलें कान्हा राष्ट्रीय उद्यान, जें बारासिंगा (स्वॉप डीयर) आनी हेर रानवटी जनावरां खातीर म्हत्वाचें आश्रयस्थान म्हूण फामाद आसा. देशभरांतल्या जायत्या संरक्षीत वाठारांतलीं हीं फकत कांय देखी आसात.

‘अभयारण्य ह्या उतराचो शब्दार्थ’ आपली गरज भागोवपी सुरक्षीत सुवात. रानवटी जनावरांच्या संवर्धनाच्या संदर्भांत, अभयारण्या म्हळ्यार सादारणपणान व्हड, बरे तरेन सांबाळिल्लो वाठार जे वेगवेगळ्या प्रजातींची राखण आनी कल्याण सुनिश्चित करपी तज्ञ हाताळटात. पूण अभयारण्याची संकल्पना फकत व्हड प्रमाणांत संवर्धनाच्या प्रयत्नां पुरती मर्यादीत ना. तुमच्या फाटभूंयेर वा शेजारच्या वाठारांतली एक ल्हान वसणुकेची बाग लेगीत ल्हान अभयारण्य म्हणून काम करपाक शकता, जंय सुकणीं, फुलपाखे, किडे आनी हेर ल्हान जनावरांक आलाशिरो, अन्न आनी सुरक्षीत सुवात मेळटा. अशा जाग्यांची निर्मणी आनी पालन पोशण करून, व्यक्ती जैवविविधताय संवर्धना खातीर योगदान दिवंक शकतात आपल्या भोंवतणच्या थळाव्या रानवटी जनावरांक आदारय दिवंक शकतात.

म्हाका कितें करपाक मेळटलें?

प्रकल्प सोंपतकच तुमकां कळटलें:

1. वसणुकेच्या बागेक आकर्शीत जावंक शकतात अशे शाळेंतले आनी भोंवतणचे जनावरांचे गट वळखून काडात.
2. सुवात, आलाशिरो, अन्न आनी उदकाच्या संदर्भांत ह्या जनावरांच्या गटांची गरज वळख.
3. शाळेच्या राबित्याच्या बागेंत ह्यो गरजो कश्यो पुराय करूं येतात हाचें वर्णन करात.

4. वयर दिल्ल्या गरजांचेर आदारून तुमच्या शाळेंत वसणुकेची बाग तयार करात.
5. राबित्याच्या बागेक आकर्शित जाल्ल्या जनावरांच्या पंगडांचें निरिक्षण करात.

म्हाका कितें जाय पडटलें?

राबित्याची बाग उबारपा खातीर तुमकां उपकरणां आनी सामानाची गरज पडटली. वांगडाच जनावरांक आकर्शित करपी बिगर वनस्पतीय घटक आसपाक जाय.

1. बाग कामाची उपकरणां आनी सामान

- (a) तुमकां बागकामाचीं उपकरणां जाय पडटलीं जशीं खोरे, कुदळ, खुरपें, आनी उदकाचे डबे आनी सुरक्षा हातमोजे.
- (b) तशेंच तुमकां वनस्पती बियांची वा रोंप्यांची गरज पडटली, तातूंत फुलपी रोपे, आनी ते निरोगी रोप्यानी वाडपाक मजत करपा खातीर सारें सारख्या साहित्याची गरज पडटली.

2. जनावरांक आकर्शित करपी बिगर वनस्पती घटकांचो आसपाव करपा खातीर साहित्य

- (a) बागेंतले मार्ग तयार करपा खातीर कांकरी, लांकडाचे चिपे वा विटां.
- (b) पोरणे कंटेनर, उडयल्लीं लांकडी लाकडां, कार्डबोर्ड आनी पोरणीं ताटांसारकिलीं/घाण सामग्री निवारा, फीडर्स, आनी सुकण्यांचे न्हाण तयार करपा खातीर वापरतात.
- (c) किडींक खातीर आसरो तयार करपा खातीर फातर, फातर, लाकूड, कार्डबोर्ड, आनी सारें.
- (d) हातोडी, आनी ल्हान खरवत सारकीं साधनां.
- (e) नाखटां आनी फास्टनर.

हांव स्वताक आनी हेरांक कशें सुरक्षीत दवरूंक शकतां?

राबित्याची बाग तयार करतना पाळपाच्यो कांय म्हत्वाच्यो सादूरतायो सकयल दिल्ल्यो आसात:

1. जनावरांच्या गरजां विशीं संवेदनशील रावचें. तांकां त्रास दिवचे नात हाची जतनाय घेयात.
2. जनावरांच्या राबित्याक लुकसाण करची न्हय.
3. स्वताची राखण करपा खातीर उपकरणां आनी सामान हाताळटना हातमोजे घालात.

इंटरनेट सुरक्षा: इंटरनेट वापरतना तुमच्या शिक्षका कडेन मजत मागची. तपासणी करिनासतना कितेंय अपलोड वा डाउनलोड करचें न्हय हाची जतनाय घेयात. वैयक्तीक म्हायती खंयच शेअर करची ना.

सुरवात करचे पयलीं म्हाका कितें खबर आसपाक जाय?

राबित्याची बाग विकसीत करपा खातीर, तुवें पयलीं शाळेंतले आनी भोंवतणचे प्राणी वळखुपाक जाय. फुडें, तुमी सुवात, आलाशिरो, अन्न आनी उदकाच्या संदर्भांत ह्या जनावरांची गरज समजून घेवंक जाय. खरें म्हणल्यार, तांच्यो गरजो पुराय जाता जाल्यारूच हीं जनावरां बागे कडेन येतात.

कृती 1: शाळेंत आनी ताचे भोंवतणच्या जनावरांची वळख करप

कांय वेळ शाळे भोंवतणी पळयातआनी तुमच्या भोंवतणच्या जनावरांची वळख करात.

फुडें, लागींच्या बागेंतल्या बाग कामगाराक वा शाळे लागी रावपी लोकांक तांणी भोंवतणीं पळयल्ल्या जनावरां विशीं विचारात.

आकृती 2.6: सनबर्ड पराग पिवून परागण जावपाक शकता.

तुमची शाळा खंय आसा ताचेर आदारून पारवे, कावळे, चिमण्यो, कायट, पॅरेग्रीन फाल्कन, बुलबुल, मैना, मुनिया, सनबर्ड, सुतारपक्षी, घुबड आनी हेर जायतीं सुकणीं आसतली. (आकृती 2.6). तुमकां चानी, उंदीर, घूस, वागोळें, मुंगूस आनी घडये हेर कांय ल्हान जनावरां, तशेंच पाल आनी बेबो मेळूं येतात. मुंयो, फुलपाखे, बिरमुटी, घुंगुल्लो, कीड, जळारां आनी हेर असले तरेचे किडी लेगीत भोंवतणी आसपाक शकतात (आकृती 2.7).

आकृती 2.7: फुलांच्या नॅस्टर्टियम वनस्पतीच्या पानांचेर कीड

तुमच्या भोंवतणच्या राबित्याच्या बागे कडेन आकर्शीत जावपाची शक्यताय आशिल्ल्या जनावरांची वळेरी तयार करात आनी तुमकां शाळेंत खंयचीं जनावरां येवपाक जाय आनी खंयचीं येवपाक जायना. तें थारायात.

तुमच्यो जापो तकटो 2.1 त बरयात.

तकटो 2.1: शाळेच्या राबित्याच्या बागेंत तुमकां जाय आशिल्ले वा नाका आशिल्ले प्राणी

हीं जनावरां आमकां आमच्या राबित्याच्या बागेंत जाय.		आमच्या राबित्याच्या बागेंत हीं जनावरां आमकां नाका.	
1.	फुलपाखे	1.	जळारां
2.	सनबर्ड	2.	सोरोप
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	

ही वळेरी तयार जातकच फुडलें पावल म्हणल्यार ह्या जनावरांक तांच्या राबित्यांत किणें जाय तें वळखप.

कृती 2: तज्ञा कडेन संवाद

तुमी वळखून घेतिल्ल्या जनावरांच्या गरजांचें मुल्यांकन करपाक, तज्ञा कडेन कडेन उलोवप उपेगी थारतले. तज्ञ शेतकार, माली वा दुसऱ्या समाजांतलो कोणूय व्यक्ती जांचे कडेन बाग आसा आनी जांकां जनावरांची आवड आसा. शक्य आसल्यार, तुमी निसर्गशास्त्रज्ञाक (जो दीर्घ काळ निरिक्षणांतल्यान निसर्गीक जगाची समज मेळयता), संरक्षणवादी (जो जनावरांच्या संरक्षणाची गरज स्पश्ट करता आनी सुचोवण्यो दिता), प्राणीशास्त्रज्ञ (जो जनावरांच्या वागणुकेचो अभ्यास करता), कीटशास्त्रज्ञ (जो किड्यांचेर लक्ष केंद्रीत करता), लेपिडोप्टेरिस्ट (जो किड्यां मदीं फुलपाखे आनी पिसोळ्यांचेर लक्ष केंद्रीत करता), वनस्पतीशास्त्रज्ञ (जो वनस्पतींचो अभ्यास करता), आनी खंयचोय शास्त्रतज्ञ जो निसर्गीक जगाचो अभ्यास करता.

विशेशज्ञांक प्रस्न विचारपा विशीं विचार करात. कांय प्रस्न सकयल दिल्यात, तुमी आनीकूय विचार करूंक शकतात.

1. शाळेच्या भोंवतणीं नदरेंत आयिल्ले खंयचे प्राणी आमच्या शाळेच्या राबित्याच्या बागे कडेन आकर्शीत जावपाची शक्यताय आसा?

.....
.....

2. शाळेच्या राबित्याच्या बागेंत आमकां नाका आशिल्ल्या जनावरांचो प्रवेश आमी कसो आडावंक शकतात?

.....
.....

3. राबित्याची बाग खंय विकसीत करपाक जाय?

.....

.....

आतां जाणकाराच्या आदारान तकटो 2.2 आनी 2.3 भरात. तुमच्या कडेन उण्यांत उणीं दोन तरांचीं सुकणीं, किडे आनी ल्हान सस्तन प्राण्यांची म्हायती आसा हाची खात्री करात.

तकटो 2.2: आमच्या राबित्याच्या बागेंत आमकां जाय आशिल्ल्या जनावरांची गरज

जनावरांचीं नांवां	गरजो				
	ते चडशे खातात ते जेवण	उदक आनी जेवणाची वेवस्था कशी करची?	तांकां जाय आशिल्लो राबितो	तांकां जाय आशिल्ली सुवात	हेर खंयचेय (देखीक, विशिश्ट वनस्पत, फुलां झाडां, फुलां, आदी तांकां आकर्शीत करता)

तकटो 2.3: राबित्याच्या बागेंतल्यान जनावरांक आडावप

जनावरांचीं नांवां	आमकां तीं आमच्या बागेंत कित्याक नाका? (कारण सांग)	तांकां राबित्याच्या बागेंत प्रवेश करपाक आडावपा खातीर आमी कितें करपाक शकतात?

तुमच्या जाणाकारा कडल्यान तुमी कितें शिकले हाचेर तुमच्या समवयस्का कडेन चर्चा करात. ताच्या आदाराचेर तुमी राबित्याच्या बागे संबंदीत सगळे निर्णय घेवचे.

म्हाका कितें करचें पडटलें?

आतां तुमी जनावरांचें निरिक्षण करपाक थोडो वेळ घालचो, जातूंतल्यान तांच्या राबित्याची बारीकसाणेन नक्कल कशी करची तें तुमी थारावंक शकतले.

तुका खबर आसा?

काजुले ही उजवाड सोडपी किड्यांची एक प्रजाती. कांय दसकां पयलीं, आमच्या देशांतल्या कांय वाठारांनी पुराय झाडां ल्हान ल्हान उजवाडान पेट्टालीं पूण आतां हें दुर्मिळ जालां (आकृती 2.8).

काजुले वेगवेगळ्या राबित्यांत रावतात पूण चड करून दमट, उश्ण वातावरणांत ते मेळटात. रानां आनी शेतांनी वा तांचे मदल्या वाठारांनी हाच्यो खुबशो प्रजाती फुलतात. रानां आनी शेतांच्या जाग्यार घरां आनी मनशाची लोकसंख्या आयिल्ल्यान आतां ह्या वाठारांत काजुले मेळनात. तशेंच, उजवाड प्रदुशण वाडिल्ल्यान, काजुले एकामेकांक संकेत दिवंक शकनात. हाका लागून तांच्या जीवन चक्रांत आडखळ येता, आनी काजुल्यांची संख्या उणी जाता.

हाका लागून काजुले तांच्या त्या वसणुके कडेन जुळपाक कठीण जाता. जाका लागून ह्या वाठारांतल्या शेतकारांक एक गंभीर समस्येक फुडो करचो पडटा. काजुले पिकेक लुकसाण करपी किडे खातात देखून शेतकारांक त्यो भोव म्हत्वाच्यो आसतात. जशी जशी तांची लोकसंख्या उणी जाता, शेतकारांक आपल्या पिकाची राखण करपाक रसायनां वापरचीं पडटात, जाचो झाडांचेर आनी हीं झाडां खावप्यांचेर लुकसाण करपी परिणाम जातात.

आकृती 2.8: काजुलो

ऍप्लिकेशनां वापरून वळख.

सुकणीं, फुलपाखे आनी हेर किडे वळखुपाक तुमी मोबायल ऍप्लिकेशनां वापरूंक शकतात. कांय उपेगी ऍप्लिकेशनां अशीं आसात:

- **सीक बाय आय नॅचरॅलिस्ट (ऍप):** चित्रा वळखुपाच्या माध्यमांतल्यान किडे, फुलपाखे, सुकणीं आनी जनावरां वळखुपाक मजत करता.
- **प्लांटनेट (ऍप):** थळाव्या वनस्पतींच्यो प्रजाती वळखुपाक आनी संरक्षणा संबंदान तांचें म्हत्व समजून घेवपाक मजत करता.
- **ईबर्ड:** सुकणीं पळोवपा खातीर आनी संवसारीक नागरिक विज्ञानाच्या डेटाबेसांत योगदान दिवपा खातीर वापरतात.
- **मर्लिन बर्ड आयडी (ऍप):** आवाज वा चित्रा वरवीं सुकण्यांची प्रजाती वळखुपाक वापरतात.
- **पिक्चर इन्सॅक्ट (ऍप):** किडी वळखुपाक वापरतात.

कृती 3: निसर्गीक वसणूक वळखप

तुमी तुमच्या वसणुकेच्या बागेची रचणूक करपाक सुरवात करचे पयलीं तुमच्या शाळे भोंवतणच्या सैमीक वसणुकेचें निरिक्षण करात. तुमी आदींच सैम भोंवडी केल्ली आसूं येता, हे खेपे तज्ञानी तुमकां कितें सांगलां ताचेर विचार करात आनी खाशेल्या पैलूंचेर लक्ष केंद्रीत करात.

जनावरांची वागणूक पळोवपा खातीर, तुमी लागसारची शेतजमीन वा उक्ते वाठार, उदकाचे स्रोत, रान (शारांतल्या रान वाठारा सयत), उद्यानां, व्हड बागो, आनी समान जाग्यांचेर वचूंक शकतात.

(a) (b) (c)
आकृती 2.9: (अ) फुलपाखे चकचकीत रंगाच्या फुलां कडेन आकर्शित जातात (ब) चानयो झाडांचेर रावतात पूण अन्ना खातीर तणाच्या भागांत येवपाक तांकां आवडटा (क) तोळ वतान, तणांत, ओलसाणीच्या बागांनी मेळटात आनी केन्ना केन्नाय मातयेच्या बिळांनी सांपडटात.

हीं निरिक्षणां सकाळीं बेगीन करप सगळ्यांत बरें, जेन्ना जनावरां चड उत्साही आसतात. तुमचीं निरिक्षणां नोंद करपाक 2.4 तकट्याचो वापर करचो.

तकटो 2.4: जनावराचो राबितो आनी तांच्या वागणुकेचें निरिक्षण

वसणुकेचें वर्णन					
जनावरां	हाचे संबंदीत निरिक्षणां				
	जागो	उदक	जेवण	राबितो	हेर दुसरें

हीं निरिक्षणां आमकां जनावरां स्वताक आनी आपल्या पिलांक भक्षकां पसून कशें सुरक्षीत दवरतात, ते खंयच्या जाग्यार वाडटात आनी तांकां स्वताक तिगोवन दवरपाची गरज आसा हें समजून घेवपाक मजत करूंक शकतात.

कार्य 4: जनावरांच्यो गरजो वळखप

आतां तुमी जनावरांच्या गरजांचेर आदारून तुमच्या शाळेंतल्या राबित्याच्या बागेची रचणूक करपाक तयार आसात.

तज्ञा वांगडा तुमच्या संवादांचेर आनी तुमच्या निरिक्षणांचेर आदारून तुमचें अध्ययन वेवस्थीत रितीन बरोवपा खातीर तकटो 2.5 चो वापर करात. हो तकटो तुमच्या राबित्याच्या बागेंत आकर्शीत करपाक जाय आशिल्ल्या वेगळ्या वेगळ्या जनावरांची गरज वळखुपाक मजत करपा खातीर आसा. तुमकां तरीय प्रस्न आसल्यार, उपकार करून जाणकारांक परत विचारात.

तुमचें मार्गदर्शन करपाक कांय देखी दिल्यात.

तकटो 2.5: जनावरांची खाशेली गरज समजून घेयात

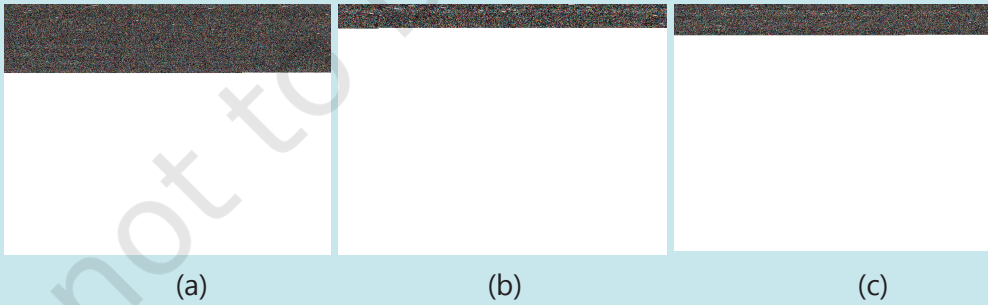
जागो	जेवण	उदक	राबितो
घरांतली चिमणी			
झाडां, झोंपां, जमनीर, इमारतींचेर पळोवपाक मेळटा; चोंब्यानी भोंवता	किडे, धान्य, बियां, ल्हान फळां; झाडाच्या जमनींतल्यान वा सालीवयल्यान तें चिकटायतात.	खंयच्याय उदकाच्या स्त्रोतांतल्यान पियेवप	दाट झोंपां, वंयेचेर वा झाडांनी; तशेंच रस्त्याचे दिवे, घरांच्या पाख्या सकयल सारक्या मनशांनी तयार केल्ल्या जाग्यांचेर घोंटेर बांदतात.
हेर कितेंय: मातयेंत बुराक खणून आनी आपल्या पाखाचेर माती फाफडून मातयेचें न्हाण घेवपाक आवडटा; उथळ तळ्यांत न्हावपाकूय आवडटा; चोंब्यानी भोंवतात आनी केन्ना केन्नाय झाडांनी एकठांय गायतात.			
कोळी			
सूर्य उजवाडाचो उणाव आशिल्ल्या वाठारांनी मेळटात; चडशे हेर किडे वतात त्या जाग्यांचेर मेळटात	मुंयो, म्होंवामूस, मूस, जळारां सारके हेर किडे	धुक्यांतल्यान; फांतोडेर, कोळीच्या जाळयेचेर तुमकां दंव दिसतलो	रेशमचीं जाळीं तयार करता; केन्नाय पानां आनी कचऱ्याचे ल्हान ल्हान कुडकेय जाळ्यांत घुसतात.
हेर कितेंय: कोळयांक आपलें जाळें दाट खांद्या पोंदाक वा झोपांनी बांदपाक आवडटा कारण खंयचीय कीड पाना वयल्यान सकयल पडली जाल्यार ती त्या जाळ्यांनी घुसपून उरची म्हूण.			
फुलपाखे			
भरपूर फुलांचीं झाडां, उदक आशिल्ल्या उक्त्या-वत आशिल्ल्या वाठारांनी मेळटात; नाजूक आसतात आनी वाऱ्या पसून राखण जाय आसता (झाडां आनी झोंपां सारकें 'विडब्रेक')	फुलांतलें म्होव, साकरीचो सिरप, कुशिल्लीं फळां, मॅश केल्लीं फळां	खूब उणें उदक लागता, ओलसाणीच्या मातयेंतल्यान वा फळांतल्यान काडूं येता; पेंवपाक शकनात पूण उथळ तळयेच्या देगेवयल्यान पिवपाक आवडटा	फुलपाखे झाडांनी आलाशिरो घेतात (कांय झाडांच्या सालीच्या अशीर वेरेंत आलाशिरो घेतात), लांब तण, आनी फातर; तांकां वाऱ्या पसून राखण जाय आसता.
हेर कितेंय: केन्नाय ओलसाणीच्या मातयेंत फुलपाखे गटांनी एकठांय येतात.			

चानी			
खूब झाडां आशिल्ल्या उक्त्या जाग्यार मेळटा.	फळां, बियो, बियां, बियो जनावरां, वनस्पत	थोडेंशें उदक जाय.	जमनी वयल्या उंचेल्या झाडांचेर चानी आपलो घोंटेर करतात, झाडाच्या खोंडा लागीं आनी तेंको मेळपाक खांद्याच्या फांट्यांनी करतात; तशेंच झाडांच्या फांट्याच्या पोकळांत लेगीत आपलो घोंटेर म्हूण वापरतात.

हेर कितेंय: चानयो चडश्यो एके मुळयो पळोवपाक मेळटात.

तुका खबर आसा?

- घरगुती पिटकोळी सारकीं कांय सुकणीं आपले पांखे सुक्या मातयेन वा रेंवेन घांसतात आनी आपली कूड नेटान घुंवडायतात आनी पांखां फडफडायतात. अशें केल्ल्यान धुल्ल वयर उडटा आनी मागीर तांच्या पांखांतल्यान पडटा. सुकणीं तांच्या पांखांनी भितर घुसपल्ले ल्हान ल्हान किडे काडून उडोवपाक आनी आपली चामडी निवळ करपाक अशें करतात. हाका डस्टबाथिंग (धुल्लान न्हावप) (आकृती 2.10a) अशें म्हणटात.
- सुकणीं तेच तरेन उदकांत न्हातात, आपलें शरीर घुंवडावन आनी पांखां फडफडावन. पावसाच्या उदकांत वा उथळ तळ्यांत अशें करपाक तांकां आवडटा. आपली पांखां निवळ करपाक आनी उडपा खातीर बरें तरेन सांबाळून उरचे हाची खात्री करपाक हें करतात (आकृती 2.10b).
- फोंडकुलां ओली माती वा जनावरांच्या विष्ठेच्या भोंवतणी फुलपाखे एकठांय जातात. हाका मडपडलिंग (आकृती 2.10c) अशें म्हणटात. पोशक तत्वां आनी उदक सोकून घेवपा खातीर ते अशें करतात.

आकृती 2.10: (अ) डस्टबॅथिंग, (ब) उदकान न्हावप, (क) चिखलांत बसप

कार्य 5: राबित्याच्या बागेची येवजण तयार करप

राबित्याची बाग तयार करतना स्पश्ट येवजण आसप म्हत्वाचें, कारण ती सुवातेची रचणूक, बाग खंय विकसीत करची, तातूंत कितें जोडप, ती खंय जोडची आनी ती कशी सांबाळची हाचेर मार्गदर्शन करता.

राबित्याच्या बागेच्या येवजणेक मार्गदर्शन करपी कांय प्रस्न सकयल दिल्ले आसात. उपकार करून तुमच्या बागेची रचणूक करतना तुमी तकटो 2.2 त कितें नोंद केलां तें लक्षांत दवरात.

1. तुमी राबित्याची बाग खंय करतले (देखीक, शाळेच्या मैदानाचेर/खंयच्याय उकत्या वापरूंक नाशिल्ले जाग्यार वा बाल्कनीच्या टेरेसार)?

.....
.....

2. दिसा वेळार त्या जाग्यार कितले वत येता? (देखीक, पुराय जाग्यार वत पडटा वा थोडो जागो सावळेन आसता. थंय कितलीं वरां थेट सूर्य उजवाड पडटा?)

.....
.....

3. तुमच्या राबित्याच्या बागेक जनावरांक आकर्शीत करपाक खंयच्या खाशेल्या घटकांची गरज आसा? फुलांचीं झाडां, वत आशिल्ल्या वाठारांत फातर, फुलपाख्या खातीर वारें 'कातरता' तसलीं झाडां, बागेच्या नळा खाला उदक एकठांय करप आदी खाशेलतायेचो विचार करात.

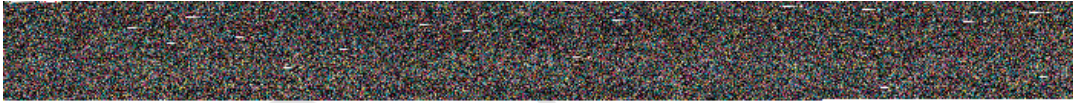
.....
.....
.....

जाग्या भोंवतणी झाडां वा झोंपां आसप बरें कारण तीं निसर्गीत वारें आडावपी (झाडांच्यो रांक, कुंपण, वणत वा पड्डो, जो वाऱ्या पसून आलाशिरो वा राखण दिता) आनी जनावरांक आलाशिरो म्हणून वापरपा खातीर राबित्याचें काम करतात.

शिमेच्या वणटी लागीं टेरिसीचेर कळशांनी लेगीत ही बाग विकसीत करूं येता, जी विंडब्रेकाचें काम करतली.

जनावरांचे सुखसोयीची खात्री करपाक बाग शांत जाग्यार आसपाक जाय, म्हणल्यार मनशांच्या हालीचाली पसून पयस.

4. वयर दिल्लें खंयचेंय पयलींच शाळेंत अस्तित्वांत आसा? हय जाल्यार ते कितें?
.....
.....
5. हेर खंयचे पैलू आसपावपीत करूंक जाय?
.....
.....
6. तुमच्या राबित्याच्या बागेंत जनावरां, सुकणीं आनी किडे आकर्शीत करपा खातीर कसले तरेचीं झाडां रोवपाक जाय (देखीक हंगामी फुलांचीं झाडां)?
.....
.....
7. तुमच्या बागेंत उदक घालतना आनी नडणी काडटना (देखीक, रेंव वा विटांचो चलपाचो मार्ग, बागेच्या एका कोनशाक मडपडलींग) तुमी जनावरांक त्रास दिवचे नात हाची खात्री तुमी कशी करतले?
.....
.....
.....

आकृती 2.11: एक वसणुकेची बाग तयार करता

राबित्याच्या बागेच्या मांडणेचें एक रेखाचित्र तयार करात, तातूंत सगळ्या मुखेल घटकांचो आसपाव आसा हाची खात्री करात. मडपडलिंग, बास्किंग, डस्टबॅथिंग, उदकाचें न्हाण, फीडर्स, आनी तुमच्या बागेंतले सगळे वनस्पती आनी बिगर वनस्पती घटकांक जागो जोडात. हें दृश्य येवजण तुमकां प्रत्यक्षांत वसणुकेची बाग तयार करपाक मार्गदर्शक म्हणून मजत करतली (आकृती 2.11).

कार्य 1 चो संदर्भ घेयात, जंय तुमी तुमच्या राबित्याच्या बागेंत तुमकां तातूंत नाका आशिल्ले कांय प्राणी वळखल्यात. ते तुमच्या बागेक आकर्शीत जावचे न्हय हाची खात्री करपा खातीर तुमी कितें करपाक शकतात. (देखीक, जळारांक योग्य रावपाची सुवात मेळची न्हय म्हणून उदक सांठोवन उरचें न्हय हाची खात्री करात, लांकडाचो सांठो आनी वापरांत नाशिल्ले बॉक्सां काडून वाठार निवळ दवरात, जंय सोरोप बी येवन रावंक शकतात आनी सैमीक प्रतिबंधक वापरात).

राबित्याची नक्कल करप

1. सुकण्यां खातीर घोंटेर करपाची बॉक्सां: तुमी 'घोंटेर करपाची बॉक्सां' पळयल्यात आसतली. हीं वेगळ्या वेगळ्या आकाराची बॉक्सां जातूंत सुकणीं घोंटेर बांदूंक शकतात. तुमी तुमच्या शिक्षकांची मजत घेवन वापरांत नाशिल्लें प्लायवुड वा कोंडो वापरून ती तयार करूंक शकतात. दाराचो आकार तुमकां अपेक्षीत सुकण्यां कडेन जुळपाक जाय (देखीक, चिमण्यां खातीर ल्हान, घुबडां खातीर व्हड).

तेच तरेन, मनशान दवरिल्ल्या उदकान भरिल्ल्या खोल आयदनांनी सुकणीं उदक पितात आनी न्हातात तीं तुमी पळयलां आसतलीं. सुकण्यांक उदक दिवपाक तुमी खंयचेंय पोकळ भायर उडयल्लें आयदन वापरूं येता. फकत ते एका उंचायेचेर दवरपाक याद दवरात जशें ते माजरां वा सुण्यां पसून सुरक्षीत उरतले.

2. फुलपाख्यां हळशीक उदकाचे ल्हान डबकें आनी न्हंयेच्यो फांटो: दुसरे वटेन फुलपाख्यांक चड खोल उदक आवडना. तांचे खातीर, तुमी फातर वा ल्हान गुळगुळीत फातर आनी रेंवेन उदकाचे कंटेनर भरून दवरूंक शकतात. पोशक तत्वां खातीर चिमटीभर मीठ आनी कंपोस्ट घालात. हें फोणकूल सदांच ओलें आसपाची खात्री करात.

सुकण्यांक पोसपाची सुवात तयार करता तेच तरेन फुलपाख्यांक पोसपाची सुवात तयार करूं येता; दोनूय एका उंचायेचेर आसपाक जाय पूण फुलपाख्या खातीर एक ल्हान आसपाक जाय. सुकण्यांखातीर धान्य आनी बियां घालूंक शकतात, जाल्यार फुलपाख्यां खातीर कुशिल्ली फळां वा साखरेच्या पाकांत भिजयल्लो स्पंज दवरूं येता.

फुलपाख्यांच्या राबित्या खातीर तुमी बुराक करपाच्या जाग्यार तो चिरून अशीर आनी उंच लांकडी पेटी तयार करूंक शकतात जातूंतल्यान फुलपाखे भितर वचूंक शकतात पूण सुकणीं भितर वचचीनात. हीं बॉक्सां जमनी वयर वारें मारना त्या जाग्यार दवरची.

3. लाबदायी किड्यां खातीर आलाशिरो: लेडीबग आनी बीटल सारकेल्या किड्यां खातीर, तुमी लाकूड, करड, पायनकोन, विटे सारक्या सैमीक वस्तूंनी राबितो तयार करूंक शकतात. ह्यो वस्तू फकत लांकडाच्या चौकटी भितर वा पेटी भितर एका वयर मांडात. किड्यां खातीर घोंटेर करपाक ल्हान चीर आनी वेर दवरपाची खात्री करात. हे राबिते फुलां कडेन वा सान्याच्या फोंडा कडेन जर तुमच्या शाळेंत एक आसल्यार-थंय दवरचे. हो राबितो जमनी सावन 1.3 फूट उंचायेर दवरपाक जाय. लाकडां, मेल्ल्या झाडांच्यो खांदयो आनी सुक्या पानांचें सारें घुंगुल्ले मुंयो आनी अशेच तरेच्या किड्यांक आकर्शीत करतात. हें राबित्याच्या बागेच्या कोनशाक दवरूं येता.

कार्य 6: राबित्याची बाग तयार करप

आतां डिझायन तयार जाल्या उपरांत, राबित्याच्या बागेची लागवड करपाक सुरवात करची! सकयल दिल्लो क्रम पाळात.

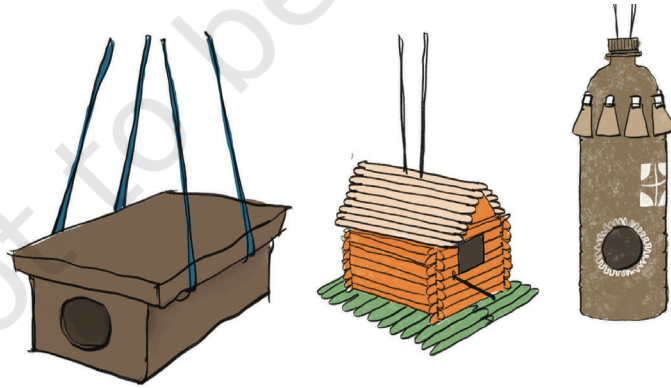
1. तुमी वळखून घेतिल्ल्या जाग्यार वाठार नोंद करात. जमीन नासल्यार घडे वा रोंपपाची बॉक्सां वापरूं येतात.

2. वेंचिल्लो वाठार निवळ करपा खातीर पयलीं नाका आशिल्लीं झाडां, फातर मातयेची रास, फातर, बी काडून उडयात.
3. बागेची शीम चुन्याची पूड घालून खुणायात. जाता तितलीं झाडां वा झोंपां घालची.
4. मांडणे प्रमाणें वाठार खुणायात.
5. माती खणून आनी सदळ करून माती तयार करात, रोवपाचे खड्डे तयार करात, आनी सारें घालात (दर 100 चौखण मीटर रोवपाच्या जाग्या खातीर सुमार 20 ते 30 किलो सारें). तुमी घडे वापरतात जाल्यार, 2 भाग माती, 1 भाग सारें आनी 1 भाग सुकी पानां वा कोकोपॅट घालून पॉटिंग मिश्रण तयार करात.

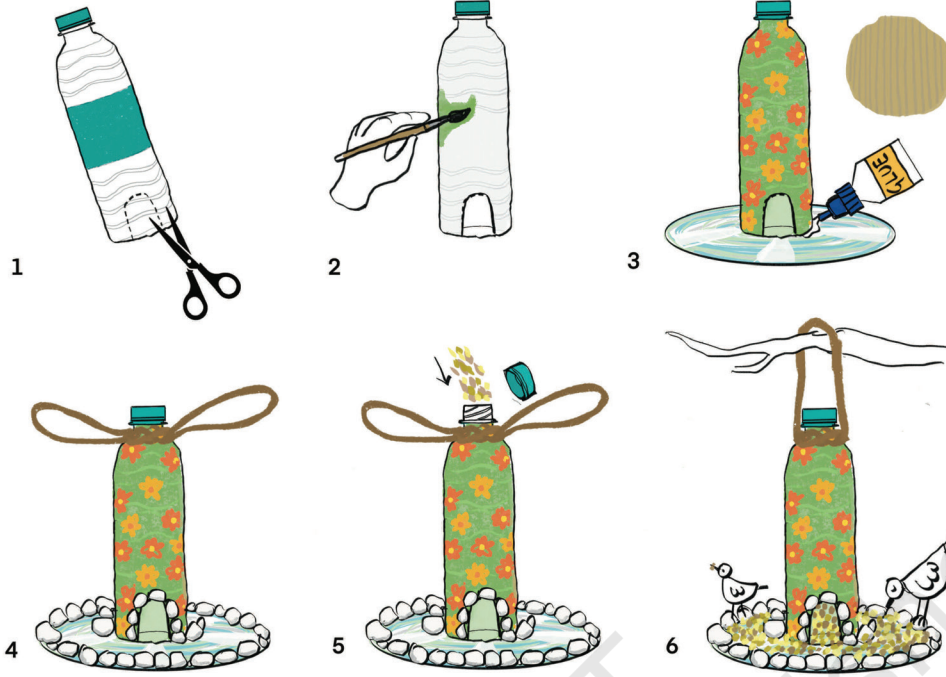
आकृती 2.12: सपाट खडपाचेर वतांत फुलपाखे भोंवतात

6. राबित्याच्या बागे भोंवतणी आडो तयार करात.

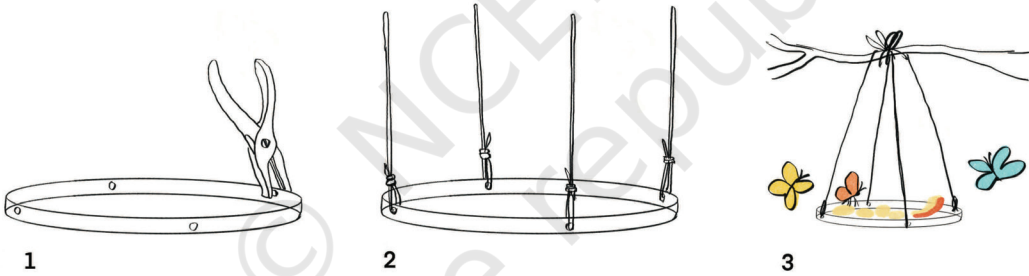
तुमची बाग वाडटा तशी, ल्हव ल्हव तुमी बिगर वनस्पतींचे वस्तू तातूंत घालूंक शकतात. कांय देखी आकृती 2.13 ते 2.16 हातूंत दिल्यात.

आकृती 2.13: कोंड्याचे दांडे, लांकूड, वापरिल्ल्यो बाटल्यो बी वेगळ्या वेगळ्या प्रकारच्या सामुग्रीन तयार केल्लीं सुकण्यांचीं घरां.

आकृती 2.14: वापरिल्ल्या बाटलेन आनी पोरण्या जिनसांतल्यान वा धांपणें तयार केल्ले सुकण्यांचे फिडर. बाटलेंत सुकण्यांचे खाण भरला, जें सुकणीं खातना हळू हळू पाटार पातळटा.

आकृती 2.15: पोरण्या आयदनां पसून तयार केल्ले फुलपाख्याचे फीडर्स, फळांचे कुडके आनी साकरेची सिरप फुलपाख्यां खातीर फीडराचेर दवरूं येता.

आकृती 2.16: लांब दांडे आनी दाट धाग्यान बांदिल्लें फुलपाख्याचें घर

तुजी राबित्याची बाग आतां जिवंत जाल्या. ताची जतनायेन रचना आनी संवर्धन करून, तुमी “सैमीक राबित्याची नक्कल करपी एक स्वावलंबी वातावरण तयार केलां. जशी झाडां वाडटात आनी फुलतात तशी” तीं स्वभावीक रितीन तरेकवार किडे आनी जनावरांक आकर्शीत करतात आनी समतोल जीवसृष्ट रचणूक तयार करतात.

फुलपी रोपे फुलपाखे आनी ल्हान सुकण्यांक आकर्शीत करतात, जाल्यार “सुकणीं किडे खावन किड्यांची संख्या नियंत्रणान दवरपाक मजत करतात.” किडे आसल्यार कोळी, पाखे, पाली आनी किडे हांकांय आकर्शीत करतात”, जे अन्न साखळींत आपली भुमिका निभयतात. काळांतरान, हे” ल्हान प्राणी व्हडल्या सुकण्यांक आकर्शीत करतात, जातूंतल्यान तुमच्या बागेंतली जैवविविधताय वाडटली.

तुमचो राबितो बाग आतां जनावरां खातीर एक स्वर्ग जावंक शकता. एक सोबीत पांचवी सुवात, आनी वातावरणाच्या संवर्धनाच्या दिकेन एक पावल.

आकृती 2.17: शाळेंत राबितो बाग, तातूंत घोंटेर आनी सुकण्यांचें घर आसा

कार्य 7: राबित्याच्या बागेंत रावप्यांचें निरिक्षण करप

तुमच्या राबित्याच्या बागेक वाडपाक आनी फुलपाक वेळ दियात. एकदां तें पुरायपणान विकसीत जातकच शाळेंतल्या राबित्याच्या बागेंत रावपी फुलपाखे, मुंयो, ल्हान सुकणीं, पाली, आनी चानयो ह्या साबार जनावरांचें निरिक्षण करात. तुमचीं निरिक्षणां बरोवन दवरपाक करपाक गटांनी काम करात.

1. उदकाच्या स्त्रोतां भोंवतणी आनी पोशण दिवपी वाठारांनी जनावरांच्या वागणुकेचेर लक्ष दवरून तें नोंद करात.
2. सुर्योदय आनी सुर्यास्ताच्या वेळार फुलपाखे आनी सुकणीं चड सक्रीय आसतात हें मतींत दवरात, देखून बरें निरिक्षणा खातीर शाळेंत बेगीन पावपाचो यत्न करात.

3. शक्य आसल्यार फोटो वा आवाज रेकॉर्डिंग करात. तशेंच तुमी जनावरांचें रेखाचित्र काडूंक शकतात वा तुमच्या निरिक्षण नोंदींत फोटे घालूंक शकतात.
- तुमी तुमचीं निरिक्षणां सकयल दिल्लो तकटो 2.6 त नोंद करूंक शकतात.

तकटो 2.6: राबित्याच्या बागेंत येवप्यांचें निरिक्षण नोंद करात

निरिक्षण	तारीख	टिपणी
किडे 1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	निरिक्षण केल्लो आंकडो..... किडीची अवस्था (जशें तांतें, लार्वा, वय, बी)..... तुमी तें खंय पळयलें? किडीची क्रिया (जशें खावोवप, ... आलाशिरो घेवप, न्हावप, मडपडलींग (मातयेंत बसप))
सुकणीं 1. 2. 3.	1. 2. 3.	निरिक्षण केल्लो आंकडो..... तुमी तें खंय पळयलें? सुकण्यांची क्रिया (जशें खावोवप, खाण सोदप करप, आलाशिरो घेवप, न्हावप, चिखलांत रावप)
ल्हान सस्तन प्राणी 1. 2. 3.	1. 2. 3.	संख्या पळोवपाक मेळटा. तुमी तें खंय पळयलें? जनावरांची क्रिया (जशें खावोवप, खाण सोदप. आलाशिरो घेवप, न्हावप, चिखलांत रावप)

तुमच्या राबित्याच्या बागेंत खूब पशू पक्षी येतात जाल्यार, खूब बरें! ना जाल्यार निराशी जाय नाकात. तुमी धीर धरचो पडटलो, जनावरांच्यो गरजो पुराय जातल्यो हाची खात्री आसपाक जाय. कांय जनावरां पयलींच शाळेंत रावतात आसूं येतात, आनी तीं राबितो बाग वापरतात. थोडो वेळ वाट पळयात, विशेशज्ञा कडेन चर्चा करात आनी योग्य बदल करात.

कार्य 8: राबित्याची बाग सांबाळप

राबित्याचे बागेंत सजीव वस्तू आसतल्यो. तातूंत वनस्पती, मुंयो, किडे, सुकणीं, पाली आनी हेर जायत्यांचो आसपाव जाता. तुमच्या राबित्याच्या बागेक जिवंत दवरपाक, तुमी ती नेमान सांबाळपाची गरज आसा.

तुमकां जाय आशिल्लीं जनावरां सतत येयत रावचीं हाची खात्री करपा खातीर राबित्याच्या बागेची जतनाय घेवप गरजेची. तशेंच तुमी वनस्पतींची जतनाय घेवंक जाय, आनी थंय नाका आशिल्ले कोणूच येवन रावनात हाचीय खात्री करूंक जाय. देखीक, तुमकां झाडांक उदक दिवपाची गरज आसा, जळारां ना जावचे खातीर उदक सांठोवन दवरिल्ले ना हाची खात्री करपाची गरज आसा, रस्त्यार पडिल्लीं पानां आनी देठ निवळ करपाची गरज आसा (तुमी तीं एकठांय करून सारें तयार करूंक जाता). देखून, राबित्याच्या बागे खातीर तुमी देखरेखीचें वेळापत्रक तयार करपाक जाय. तुमी स्वताक ल्हान ल्हानपंगडांनी विभाजीत करून काम वांटून घेवंक शकतात. सगळ्यांनी योगदान दिवपाक तुमी काम सगल्यांक एक एक करून वांटून दिवचें. तुमी देखरेखीचो चार्ट तयार करूंक शकतात आनी कामां वेळार जातात हाची खात्री करपा खातीर एक चेकलिस्ट दवरचें. कांय देखी तकटो 2.7 त दिल्यात; तुमच्या राबित्याच्या बागे प्रमाणें तुमी आनीक भर घालूंक शकतात.

तकटो 2.7: राबित्याच्या बागे खातीर देखरेखीचें वेळापत्रक

म्हयन्याच्या सातोळ्या खातीर वेळापत्रक.....				
काम	जाबाबदाऱ्यो	कार्या खातीर थारायिल्ली तारीख	कार्य केल्ल्या दिसाची तारीख	टिपणी
झाडांक उदक दिवप		दिसपट्टी		
उदक आनी न्हावपाची आयदनां भरप		दिसपट्टी		
सुकण्यांच्या फोडरांत जेवण		सप्तकांतल्यान एक फावट		
नडणी काडप		म्हयन्याक एक फावट		
बागेची नितळसाण		दिसपट्टी		
शेती-कचऱ्याचें सारें करप		दिसपट्टी		

दरेक जीव सोयीस्कर आनी सुरक्षीत रावपाची सुवात सोदता. तुमची बाग सांबाळपाचे तुमचे सातत्यपूर्ण यत्न तुमच्या बागेंत चडांत चड जीव - जंतू आकर्शीत करतले.

कार्य 9: तुमचें काम दाखोवप.

तुमी तुमचीं राबित्याची बाग हेरांक कशी दाखयतले ताची येवजण तयार करात. भोंवडेकारां खातीर ती म्हायती दिवप सारकी, मुखेल वैशिष्ट्यांक लेबल लावपाचो विचार करात, देखीक:

1. फुलांच्या झाडांची नांवां
2. राबितो, उदकाचीं आयदनां आनी फिडर पदार्थांचो जनावरांक जावपी फायदो
3. मातयेचे रेब आनी धुल्लान भरपा खातीर खुणायल्ले वाठार

तशेंच प्रक्रिया स्पश्ट करपा खातीर तुमी सादरीकरण तयार करूंक शकतात. हें चार्ट वा डिजिटल स्लायड सादरीकरणाच्या रुपांत आसूं येता. हातूंत आसपाव करपा खातीर कांय म्हत्वाचे मुद्दे आसात:

1. **उद्देश:** तुमी राबित्याची बाग कित्याक तयार केली?
2. **रचणूक आनी मांडणी:** जनावरांच्या गरजांचेर आदारून तुमी मांडणी कशी तयार केली?
3. **लक्ष्य प्रजाती:** तुमी खंयच्या जनावरांक आकर्शीत करपाचें ध्येय दवरलां, आनी तांच्यो खाशेल्यो गरजो कितें?
4. **पळयलें:** बाग सुरू केल्या उपरांत तुमी कितें पळयलें?

कौशल मेला वेळार हें सादरीकरण मोलादीक थारतलें, थंय तुमी तुमचो प्रकल्प भेट दितल्यांक स्पश्ट करपाक ताचो वापर करूंक शकतात.

हेरां कडल्यान हांव कितें शिकलो?

1. तुमी सोदून काडिल्ल्यो तीन मनभुलयण्यो गजाली खंयच्यो?
.....
.....
.....
2. जिवीत प्राणी आनी तांच्या राबित्या विशीं निरिक्षण करून आनी चर्चा करून तुमकां खंयची म्हत्वाची अंतर्दृष्टी मेळ्ळी?
.....
.....
.....

हांवें कितें केलें आनी कितलो वेळ लागलो?

एक कृती पुराय करपाक कितलो वेळ लागता हें समजून घेवप म्हत्वाचें.

दर एका कार्याचेर तुमी घालयल्ल्या वरांचो सुमारान हिशोब करात. सकयल दिल्ल्या वेळापत्रकाचेर ताची नोंद करात. पुस्तकांत सुचयल्ल्या कामां परस तुमी चड केला आसत जाल्यार उपकार करून ताचो आंकडो आनी घेतिल्लो वेळ जोडात.

कार्य	1	2	3	4	5	6	7	8	9
घेतिल्लो वेळ (काळ)	---	---	---	---	---	---	---	---	---

हांव आनीक कितें करपाक शकता?

- घरांत एक ल्हान फुलपाख्याची बाग तयार करपाचो यत्न करात. हाचे खातीर, खंयचे तरेचीं झाडां आनी बिगर वनस्पती घटक ह्या किड्यांक आकर्शीत करतले हें तुमकां थारावचें पडटलें. थळावे फुलपाखे, सुकणीं आनी तांचे रावपाचे सुवाते विशीं तज्ञां कडल्यान (छंद म्हणून राबित्याची बाग तयार करपी व्यक्तीं सयत) म्हायती घेयात. तुमी थळाव्या खबरापत्रांतल्यान, इंटरनेट नेमाळ्यांतल्यान, बी राबितो संवर्धन पद्दती विशीं म्हायती एकठांय करूंक शकतात.
- तुमचें निवासस्थान उद्यान तयार करपा विशीं एक निबंद वा काणी बरयात आनी थळाव्या दिसाळ्यांत प्रकाशना खातीर धाडात.
- तुमच्या राबित्याच्या बागेचो व्हिडियो तयार करात.

टायम लॅप्स व्हिडियो

कितें तरी कशें बदलत आसता तें दाखोवपी टायम लॅप्स व्हिडियो तुमी तयार करूंक शकतात. तुमी कांय घटक जोडल्यात अशें दिसतकच दर खेपे तुमच्या बागेचे फोटो काडपाक शकतात वा झाडां वाडून एका विशिश्ट बिंदुचेर पावल्या तांचो (देखीक, कोंब येवप, खोडां आनी पानां दिसप आनी उपरांत फुलां).

अॅप टायम लॅप्स व्हिडियो ह्या किवर्डाचो वापर करून इंटरनेटाचेर सोदात, एक+ॲप्लिकेशन जें तुमकां स्थिर फोटो+अपलोड करपाक आनी व्हिडियो तयार करपाक परवानगी दितलें.

विचार करात आनी जाप दियात.

1. तुमकां कितें करपाक आवडलें?
2. तुमकां खंयच्या आव्हानांक तोंड दिवचें पडलें?
3. फुडल्या खेपे तूं वेगळें कितें करतलो?
4. तुज्या मतान, राबित्याच्या बागेचें म्हत्व कितें?
5. प्रकल्पाची कामां पुराय जाले उपरांत राबित्याची बाग कशी सांबाळपाची येवजण तुमी करता?
6. तुमी हालींच केल्ल्या कामा कडेन संबंदीत आशिल्ल्या कामांची कांय देखी वळखून काडात. देखीक, निसर्गवादी, संरक्षणवादी, कीटशास्त्रज्ञ, प्राणीशास्त्रज्ञ, वनस्पतीशास्त्रज्ञ, रान अधिकारी, पर्यावरणवादी. सरभोंवतणी पळयात, लोकां कडेन उलयात आनी तुमची जाप बरयात.